

Zbornik sudske prakse

PRESUDA OPĆEG SUDA (peto vijeće)

31. svibnja 2018.*

„Zajednička vanjska i sigurnosna politika – Mjere ograničavanja protiv Sirije – Zamrzavanje financijskih sredstava – Zloupotreba ovlasti – Načelo dobre uprave – Načelo pravomoćnosti – Povreda članka 266. UFEU-a – Očita pogreška u ocjeni – Temeljna prava – Proporcionalnost – Načelo nediskriminacije”

U predmetu T-461/16,

Khaled Kaddour, sa stalnom adresom u Damasku (Sirija), kojeg zastupaju V. Davies i V. Wilkinson, *solicitors*, i R. Blakeley, *barrister*,

tužitelj,

protiv

Vijeća Europske unije, koje su zastupali u početku J. Bauerschmidt i G. Étienne, a zatim M. Bauerschmidt i S. Kyriakopoulou, u svojstvu agenata,

tuženika,

povodom zahtjeva na temelju članka 263. UFEU-a za poništenje Odluke Vijeća (ZVSP) 2016/850 od 27. svibnja 2016. o izmjeni Odluke 2013/255/ZVSP o mjerama ograničavanja protiv Sirije (SL 2016., L 141, str. 125.) i Provedbene uredbe Vijeća (EU) 2016/840 od 27. svibnja 2016. o provedbi Uredbe (EU) br. 36/2012 o mjerama ograničavanja s obzirom na stanje u Siriji (SL 2016., L 141, str. 30.), u dijelu u kojem se ti akti odnose na tužitelja,

OPĆI SUD (peto vijeće)

u sastavu: D. Gratsias, predsjednik, I. Labucka i I. Ulloa Rubio (izvjestitelj), suci,

tajnik: M. Marescaux, administratorica,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 16. studenoga 2017.,

donosi sljedeću

* Jezik postupka: engleski

Presudu

Okolnosti spora

- 1 Tužitelj, Khaled Kaddour, poslovni je čovjek sirijskog državljanstva, koji razvija svoje poslovanje, među ostalim, u područjima duhana i automobila.
- 2 Žestoko osuđujući nasilnu represiju nad mirnim prosvjedima u Siriji i pozivajući sirijske vlasti da se suzdrže od primjene sile, Vijeće Europske unije donijelo je 9. svibnja 2011. Odluku 2011/273/ZVSP o mjerama ograničavanja protiv Sirije (SL 2011., L 121, str. 11.). Uzimajući u obzir ozbiljnost situacije, Vijeće je uvelo embargo na oružje, zabranu izvoza opreme koja se može koristiti za unutarnju represiju, ograničavanje prijema u Europsku uniju kao i zamrzavanje financijskih sredstava i gospodarskih izvora određenih osoba i subjekata odgovornih za nasilnu represiju protiv sirijskog civilnog stanovništva.
- 3 Imena osoba odgovornih za nasilnu represiju protiv civilnog stanovništva u Siriji kao i fizičkih i pravnih osoba i subjekata koji su s njima povezani navedena su u Prilogu Odluci 2011/273. Na temelju članka 5. stavka 1. te odluke, Vijeće može, na prijedlog države članice ili visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, izmijeniti navedeni prilog. U njemu se nije nalazilo tužiteljevo ime.
- 4 Budući da neke mjere ograničavanja protiv Sirijske Arapske Republike ulaze u područje primjene UFEU-a, Vijeće je donijelo Uredbu (EU) br. 442/2011 od 9. svibnja 2011. o mjerama ograničavanja s obzirom na stanje u Siriji (SL 2011., L 121, str. 1.). Ta je uredba u bitnome istovjetna Odluci 2011/273, samo što predviđa mogućnosti odmrzavanja zamrznutih financijskih sredstava. Popis osoba, subjekata i tijela koji se smatraju odgovornima za predmetnu represiju ili povezanim s njima, a koji se nalaze u Prilogu II. navedenoj uredbi, istovjetan je popisu koji se nalazi u prilogu Odluci 2011/273. Tužiteljevo ime ne nalazi se na tom popisu. U skladu s člankom 14. stavcima 1. i 4. Uredbe br. 442/2011, kada Vijeće odluči na određenu fizičku ili pravnu osobu, subjekt ili tijelo primijeniti mjere ograničavanja predviđene Uredbom, ono u skladu s tim mijenja Prilog II. i usto redovito ispituje popis koji se u njemu nalazi, najmanje svakih dvanaest mjeseci.

Prvo uvrštavanje tužiteljeva imena na popis osoba obuhvaćenih mjerama ograničavanja

- 5 Vijeće je Provedbenom odlukom 2011/367/ZVSP od 23. lipnja 2011. o provedbi Odluke 2011/273 (SL 2011., L 164, str. 14.) izmijenilo Odluku 2011/273, osobito radi primjene predmetnih mjera ograničavanja na druge osobe i subjekte. Tužiteljevo ime nalazi se u šestom retku tablice dijela A Priloga, koji se odnosi na osobe obuhvaćene navedenom provedbenom odlukom, kao i datum uvrštavanja njegova imena na odnosni popis, u ovom slučaju 23. lipnja 2011. i sljedeće obrazloženje:

„Poslovni suradnik Mahera Al-Assada; financira režim.”
- 6 Vijeće je istog dana, na temelju članka 215. stavka 2. UFEU-a i Odluke 2011/273, donijelo Provedbenu uredbu (EU) br. 611/2011 o provedbi Uredbe br. 442/2011 (SL 2011., L 164, str. 1.). Tužiteljevo ime nalazilo se u šestom retku tablice Priloga navedenoj provedbenoj uredbi s istim podacima i razlozima kao u Prilogu Provedbenoj odluci 2011/367.
- 7 Vijeće je u Odluci 2011/782/ZVSP od 1. prosinca 2011. o mjerama ograničavanja protiv Sirije i stavljanju izvan snage Odluke 2011/273 (SL 2011., L 319, str. 56.) smatralo da je, s obzirom na ozbiljnost situacije u Siriji, bilo potrebno uvesti dodatne mjere ograničavanja. Radi jasnoće, mjere koje su uvedene Odlukom 2011/273 i dodatne mjere stavljene su u jedinstveni pravni akt. Odluka 2011/782 u članku 18. propisuje ograničenja koja se odnose na prijem na područje Unije i u članku 19.

zamrzavanje financijskih sredstava i gospodarskih izvora osoba i subjekata koji su navedeni u Prilogu I. Tužiteljevo ime uvršteno je u 29. redak tablice Priloga I. koji se odnosi na osobe obuhvaćene navedenom odlukom s istim podacima i razlozima kao što su oni navedeni u Prilogu Provedbenoj odluci 2011/367.

- 8 Tužitelj je 26. prosinca 2011. podnio Općem sudu tužbu za poništenje odluka 2011/273, 2011/782 i Uredbe br. 442/2011, kako su provedene ili izmijenjene do dana podnošenja tužbe, u dijelu u kojem se ti akti odnose na njega. Ta tužba upisana je u tajništvu Općeg suda pod brojem predmeta T-654/11.
- 9 Uredba br. 442/2011 zamijenjena je Uredbom Vijeća (EU) br. 36/2012 od 18. siječnja 2012. o mjerama ograničavanja s obzirom na stanje u Siriji i o stavljanju izvan snage Uredbe br. 442/2011 (SL 2012., L 16, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 18., svezak 10., str. 205.). Tužiteljevo ime nalazilo se u 29. retku tablice Priloga II. toj potonjoj uredbi s istim podacima i razlozima kao što su oni navedeni u Prilogu Provedbenoj odluci 2011/367.
- 10 Odlukom Vijeća 2012/739/ZVSP od 29. studenoga 2012. o mjerama ograničavanja protiv Sirije i stavljanju izvan snage Odluke 2011/782 (SL 2012., L 330, str. 21.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 18., svezak 11., str. 258.) predmetne mjere ograničavanja stavljene su u jedinstveni pravni akt. Tužiteljevo ime uvršteno je u 28. redak tablice Priloga I. Odluci 2012/739 s istim podacima i razlozima kao u Prilogu Provedbenoj odluci 2011/367.
- 11 Svrha Provedbene odluke Vijeća 2013/185/ZVSP od 22. travnja 2013. o provedbi Odluke 2012/739 (SL 2013., L 111, str. 77.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 18., svezak 14., str. 291.) ažurirati je popis osoba i subjekata koji podliježu mjerama ograničavanja određen u Prilogu I. Odluci 2012/739. Tužiteljevo ime uvršteno je u 28. redak tablice Priloga I. s istim podacima i razlozima kao u Prilogu Provedbenoj odluci 2011/367.
- 12 Provedbena uredba Vijeća (EU) br. 363/2013 od 22. travnja 2013. o provedbi Uredbe br. 36/2012 (SL 2013., L 111, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 18., svezak 15., str. 171.) sadržava iste podatke i razloge kao što su oni sadržani u Prilogu Provedbenoj odluci 2011/367.
- 13 Vijeće je 31. svibnja 2013. donijelo Odluku 2013/255/ZVSP o mjerama ograničavanja protiv Sirije (SL 2013., L 147, str. 14.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 18., svezak 15., str. 277.). Tužiteljevo ime uvršteno je u 28. redak tablice Priloga I. navedenoj odluci s istim podacima i razlozima kao što su oni sadržani u Prilogu Provedbenoj odluci 2011/367.
- 14 Podnescima kojima se izvršava prilagodba podnesenima tajništvu Općeg suda 22. i 28. lipnja, 23. i 31. srpnja 2012. i 7. siječnja te 24. lipnja 2013. tužitelj je zatražio poništenje, među ostalim, Uredbe br. 36/2012, Odluke 2012/739, Provedbene odluke 2013/185, Provedbene uredbe br. 363/2013 i Odluke 2013/255, u dijelu u kojem se ti akti odnose na njega.
- 15 Presudom od 13. studenoga 2014., Kaddour/Vijeće (T-654/11, neobjavljena, u daljnjem tekstu: presuda Kaddour I, EU:T:2014:947), Opći sud je prihvatio tužbeni razlog koji se temeljio na očitoj pogrešci u ocjeni koju je Vijeće počinilo uvrštavajući tužiteljevo ime na popis osoba obuhvaćenih mjerama ograničavanja. U bitnome, smatrao je da spis Vijeća ne sadržava niti jedan dokaz koji bi mogao potkrijepiti tvrdnje prema kojima tužitelj održava poslovni odnos s Maherom Al-Assadom ili pruža financijsku potporu sirijskom režimu. Posljedično, usvajajući djelomično tužiteljevu tužbu, Opći sud je poništio Uredbu br. 36/2012, Provedbenu uredbu br. 363/2013 i Odluku 2013/255, u dijelu u kojem se odnose na tužitelja, s učinkom od 23. siječnja 2015. Tužba je proglašena nedopuštenom kada je riječ o drugim aktima protiv kojih je usmjerena.
- 16 Vijeće nije podnijelo žalbu protiv presude od 13. studenoga 2014., Kaddour I (T-654/11, neobjavljena, EU:T:2014:947).

Ponovno uvrštavanje tužiteljeva imena na popis osoba obuhvaćenih mjerama ograničavanja

- 17 Vijeće je 26. siječnja 2015. donijelo Provedbenu odluku 2015/117/ZVSP o provedbi Odluke 2013/255 (SL 2015., L 20, str. 85.). Istog je dana donijelo Provedbenu uredbu (EU) 2015/108 o provedbi Uredbe br. 36/2012 (SL 2015., L 20, str. 2.). Na temelju tih akata tužiteljevo ime ponovno je uvršteno na sporne popise.
- 18 Osobito, tužiteljevo ime bilo je uvršteno u 28. redak tablice koja sadržava predmetne popise pod naslovom „A. Osobe”, pri čemu se to ponovno uvrštavanje temelji na sljedećem obrazloženju:
- „Istaknuti sirijski poslovni čovjek, blizak Maheru al-Assadu, ključnoj osobi sirijskog režima. Khaled Kaddour ima koristi od sirijskog režima i podržava ga te je povezan s osobama koje imaju koristi od režima i podržavaju ga.”
- 19 Tužitelj je 27. ožujka 2015. podnio Općem sudu tužbu za poništenje Provedbene odluke 2015/117 i Provedbene uredbe br. 2015/108, u mjeri u kojoj se odnose na njega. Ta tužba upisana je u upisnik Općeg suda pod brojem predmeta T-155/15.
- 20 Vijeće je 12. listopada 2015. donijelo Odluku (ZVSP) 2015/1836 o izmjeni Odluke 2013/255 (SL 2015., L 266, str. 75.). Istog je dana donijelo Uredbu (EU) 2015/1828 o izmjeni Uredbe br. 36/2012 (SL 2015., L 266, str. 1.). Ti su akti predviđali ograničenja ulaska ili prolaska na državna područja država članica i zamrzavanje financijskih sredstava „poslovnih osoba koje djeluju u Siriji” i „članova obitelji Assad ili Makhlouf”, osim ako postoji „dovoljno informacija da te osobe nisu, ili da više nisu, povezane s režimom”.
- 21 Dopisom od 18. ožujka 2016. upućenim tužiteljevim zastupnicima u predmetu T-155/15 Vijeće je obavijestilo tužitelja o svojoj namjeri da izmjeni razloge uvrštavanja njegova imena na taj popis nakon što je provelo ponovno ispitivanje toga unosa. Vijeće je odredilo rok u kojem tužitelj može podnijeti eventualna očitovanja.
- 22 Dopisom od 13. travnja 2016. tužiteljevi zastupnici u predmetu T-155/15 protivili su se zadržavanju tužiteljeva imena na predmetnom popisu.
- 23 Vijeće je 27. svibnja 2016. donijelo Odluku (ZVSP) 2016/850 o izmjeni Odluke 2013/255 (SL 2016., L 141, str. 125.). Istog je dana donijelo Provedbenu uredbu (EU) 2016/840 o provedbi Uredbe br. 36/2012 (SL 2016., L 141, str. 30.). U tim je aktima (u daljnjem tekstu: pobijani akti) tužiteljevo ime zadržano na predmetnim popisima.
- 24 Osobito, tužiteljevo ime bilo je uvršteno u 28. redak tablice koja sadržava predmetni popis pod naslovom „A. Osobe”, sa sljedećim obrazloženjem:
- „Vodeći poslovni čovjek koji djeluje u Siriji, s interesima i/ili aktivnostima u sektorima telekomunikacija, nafte i industrije plastike i s bliskim poslovnim vezama s Maherom Al-Assadom. Svojim poslovnim aktivnostima ostvaruje koristi od sirijskog režima i podupire ga. Suradnik Mahera Al-Assada, među ostalim putem svojih poslovnih aktivnosti.”
- 25 Dopisom od 30. svibnja 2016. Vijeće je obavijestilo tužiteljeve zastupnike u predmetu T-155/15, koji je bio u tijeku, o novim razlozima u prilog uvrštavanju tužiteljeva imena na predmetni popis te im je dostavilo spis koji sadržava dokaze koji podupiru zadržavanje njegova imena na tom popisu.
- 26 Dopisom od 6. srpnja 2016. tužiteljevi novi zastupnici obavijestili su Vijeće da od sada zastupaju tužitelja te su od Vijeća zatražili da poništi uvrštavanje tužiteljeva imena na predmetni popis.

- 27 Dopisom od 26. srpnja 2016. upućenim tužiteljevim novim zastupnicima Vijeće je odgovorilo na njihov dopis od 6. srpnja 2016. te im je dostavilo presliku pobijanog akta i dokumentaciju koja potkrjepljuje te akte.
- 28 Presudom od 26. listopada 2016., Kaddour/Vijeće (T-155/15, neobjavljena, u daljnjem tekstu: presuda Kaddour II, EU:T:2016:628), Opći je sud odbio tužbu koju je tužitelj podnio protiv Provedbene odluke 2015/117 i Provedbene uredbe br. 2015/108, u dijelu u kojem se ti akti odnose na njega. Smatrao je da je ponovno unošenje tužiteljeva imena na predmetni popis bilo opravdano činjenicom da je Vijeće podnijelo skup dovoljno preciznih i dosljednih indicija kojima se može dokazati da je tužitelj zadržao veze s određenim ključnim osobama sirijskog režima kao što je Maher Al-Assad, na temelju članka 28. stavka 1. Odluke 2013/255 i članka 15. stavka 1. točke (a) Uredbe br. 36/2012.
- 29 Tužitelj nije podnio žalbu protiv presude od 26. listopada 2016., Kaddour II (T-155/15, neobjavljena, EU:T:2016:628).

Postupak i zahtjevi stranaka

- 30 Tužbom podnesenom tajništvu Općeg suda 19. kolovoza 2016. tužitelj je pokrenuo ovaj postupak.
- 31 Dana 28. studenoga 2016. Vijeće je tajništvu Općeg suda podnijelo odgovor na tužbu.
- 32 Tužitelj od Općeg suda zahtijeva da:
- poništi pobijane akte;
 - naloži Vijeću snošenje troškova.
- 33 Vijeće od Općeg suda zahtijeva da:
- tužbu u cijelosti odbije;
 - podredno, u slučaju da Opći sud poništi mjere ograničavanja donesene protiv tužitelja, naloži da učinci Odluke 2016/850 ostaju na snazi u dijelu u kojem se odnose na tužitelja dok ne stupi na snagu poništenje Provedbene uredbe 2016/840;
 - naloži tužitelju snošenje troškova.

Pravo

- 34 Ponajprije, treba istaknuti da je Odluka 2016/850 donesena na temelju članka 29. UEU-a, koji Vijeću dodjeljuje ovlasti za donošenje odluka koje utvrđuju pristup Unije pojedinom pitanju zemljopisne ili tematske naravi (vidjeti, u tom smislu, presudu od 13. rujna 2013., Anboubi/Vijeće, T-592/11, neobjavljena, EU:T:2013:427, t. 41.).
- 35 Vijeće je također na temelju članka 29. UEU-a donijelo Odluku 2015/1836, prema kojoj bivanje vodećim poslovnim čovjekom koji djeluje u Siriji znači pravni kriterij koji dopušta primjenu mjera ograničavanja.

36 Naime, na temelju uvodne izjave 6. Odluke 2015/1836:

„Vijeće je ocijenilo kako, zbog stroge kontrole koju sirijski režim izvršava nad gospodarstvom, unutarnji kadar vodećih poslovnih osoba koje djeluju u Siriji može svoj položaj zadržati samo održavajući blisku suradnju s režimom i uz njegovu potporu te imajući utjecaj u njemu. Vijeće smatra da bi trebalo predvidjeti mjere ograničavanja kako bi se uvela ograničenja prihvata te zamrzнула sva financijska sredstva i gospodarski izvori koji pripadaju tim vodećim poslovnim osobama koje djeluju u Siriji, koje je identificiralo Vijeće i koje su navedene u Prilogu I., ili su u njihovu vlasništvu, drže ih ili su pod njihovom kontrolom, kako bi ih se spriječilo u pružanju materijalne ili financijske potpore režimu te kako bi se njihovim utjecajem povećao pritisak na režim da promijeni svoje politike represije.”

37 Isto tako, članak 27. stavak 2. i članak 28. stavak 2. Odluke 2013/255, kako je izmijenjena Odlukom 2015/1836, predviđaju ograničenja ulaska ili provoza preko područja država članica i zamrzavanje financijskih sredstava „vodećih poslovnih ljudi u Siriji”. Osim toga, članak 27. stavak 3. i članak 28. stavak 3. iste odluke predviđaju da se te osobe „ne uključuju niti zadržavaju na popisu osoba i subjekata iz Priloga I. ako postoji dovoljno informacija o tome da nisu, ili da više nisu, povezane s režimom ili da na njega ne utječu ili ne predstavljaju stvaran rizik izbjegavanja”.

38 U prilog tužbi tužitelj ističe, u bitnome, pet tužbenih razloga. Prvi se temelji na zlouporabi ovlasti i povredama načela dobre uprave, pravomoćnosti i pravne sigurnosti te prava na djelotvoran pravni lijek. Drugi tužbeni razlog temelji se na povredi članka 266. UFEU-a. Treći tužbeni razlog temelji se na očitoj pogrešci u ocjeni. Četvrti tužbeni razlog temelji se na povredi temeljnih prava kada je riječ o poštovanju ugleda, mirnog uživanja imovine i povredi načela proporcionalnosti. Peti tužbeni razlog temelji se na povredi načela nediskriminacije.

Prvi tužbeni razlog, koji se temelji na zlouporabi ovlasti i povredama načela dobre uprave, pravomoćnosti i pravne sigurnosti te prava na djelotvoran pravni lijek

39 Prvi tužbeni razlog dijeli se na tri prigovora. Kao prvo, tužitelj tvrdi da je Vijeće, zadržavajući sporne mjere protiv njega, počinilo zlouporabu ovlasti. On kao drugo tvrdi da je Vijeće povrijedilo načelo dobre uprave iz članka 41. Povelje Europske unije o temeljnim pravima zbog toga što nije do danas uklonilo njegovo ime s predmetnih popisa. Kao treće, tvrdi da je Vijeće povrijedilo njegovo pravo na djelotvoran pravni lijek i načelo pravomoćnosti jer je ponovno uvrstilo njegovo ime na te popise, unatoč tomu što je Opći sud poništio prvotno uvrštavanje navedenog imena na te popise.

Prvi prigovor, koji se temelji na zlouporabi ovlasti

40 Tužitelj tvrdi da je Vijeće „očito zlouporalo svoje ovlasti” ponovno uvrštavajući njegovo ime na predmetni popis, zaobilazeći time presudu od 13. studenoga 2014., Kaddour I (T-654/11, neobjavljena, EU:T:2014:947). Prema njegovu mišljenju, Vijeće je trebalo podnijeti žalbu protiv te presude umjesto da ponovno uvrštava njegovo ime na popis pozivajući se na u bitnome iste razloge kao što su oni koje je Opći sud proglasio neosnovanima. On tvrdi, osim toga, da je Vijeće zadržalo unošenje njegova imena na popis na temelju kriterija povezanosti i suradnje sa sirijskim režimom koji je Opći sud već proglasio nevaljanim. Nadalje, tvrdi da se nove optužbe Vijeća temelje također na činjenicama, dokazima ili okolnostima za koje je Opći sud već utvrdio da su nedostatni i kojima je Vijeće već raspolagalo u trenutku prvotnog uvrštavanja njegova imena na te iste popise.

41 Vijeće osporava tužiteljeve argumente.

42 Na temelju sudske prakse, akt je donesen zlouporabom ovlasti samo ako se na temelju objektivnih, mjerodavnih i suglasnih indicija pokaže da je donesen isključivo, ili barem u odlučujućem dijelu, u drukčije svrhe od onih koje se u njemu navode ili kako bi se izbjegao postupak posebno predviđen

Ugovorom radi rješavanja okolnosti predmetnog slučaja (vidjeti presudu od 14. listopada 2009., Bank Mellī Iran/Vijeće, T-390/08, EU:T:2009:401, t. 50. i navedenu sudsku praksu). Međutim, u ovom slučaju tužitelj nije podnio elemente kojima bi se moglo dokazati da je Vijeće, donoseći pobijane akte, težilo drugom cilju od onoga zaustaviti nasilnu represiju koju sirijski režim provodi protiv civilnog stanovništva zamrzavanjem financijskih sredstava osoba koje ostvaruju korist od navedenog režima i podupiru ga, sukladno postupku koji je u tu svrhu predviđen UFEU-om i Uredbom br. 36/2012.

- 43 Kada je riječ, kao prvo, o tužiteljevu argumentu sukladno kojemu je Vijeće očito zlouporabilo svoje ovlasti zadržavajući sporne mjere protiv njega tijekom više od pet godina unatoč tomu što je prvotno uvrštavanje njegova imena na taj popis bilo poništeno presudom od 13. studenoga 2014., Kaddour I (T-654/11, neobjavljena, EU:T:2014:947), može ga se samo odbiti. Naime, iz točke 93. navedene presude proizlazi da Vijeće u okviru novog ispitivanja ima mogućnost ponovno uvrstiti ime tužitelja na popise mjera ograničavanja na temelju pravno dovoljno dokazanih razloga.
- 44 Štoviše, treba podsjetiti da, na temelju članka 32. stavaka 1. i 3. Uredbe br. 36/2012, kada Vijeće odluči prema određenoj fizičkoj ili pravnoj osobi, subjektu ili tijelu primijeniti navedene mjere ograničavanja, ono tada mora izmijeniti Priloge II. ili II.a navedenoj uredbi i, prema tome mora, ako postoje značajni novi dokazi, preispitati svoju odluku i o tome obavijestiti dotičnu fizičku osobu. Osim toga, mora redovito ispitivati popise sadržane u tim prilogima, a najmanje svakih dvanaest mjeseci, sukladno stavku 4. tog članka. Iz prethodno navedenog proizlazi da Vijeće ima obvezu preispitati predmetni popis i pravo, ako postoje značajni novi dokazi, kao u ovom slučaju, izmijeniti razloge ili ponovno uvrstiti tužiteljevo ime na te popise. Posljedično, budući da su pobijani akti rezultat preispitivanja koje Vijeće mora provesti s obzirom na mjere poduzete protiv tužitelja, treba smatrati da je ono postupilo u skladu s ovlastima koje su mu povjerene.
- 45 Kao drugo, kada je riječ o tužiteljevu argumentu da je obrazloženje koje je iznijelo Vijeće kako bi opravdalo unošenje njegova imena na predmetne popise gotovo isto kao i ono na kojemu su se temeljili akti poništeni presudom od 13. studenoga 2014., Kaddour I (T-654/11, neobjavljena, EU:T:2014:947), taj argument treba odbiti kao neosnovan. Naime, kao što proizlazi iz točke 64. presude od 26. listopada 2016., Kaddour II (T-155/15, neobjavljena, EU:T:2016:628), odluka o ponovnom uvrštenju određenog imena na navedene popise donesena na temelju istih razloga kao i za prvo uvrštavanje može biti dovoljna da se opravda navedeno uvrštavanje, ako dokazi koje je predložilo Vijeće pravno dovoljno dokazuju navedene razloge.
- 46 Osim toga, treba primijetiti da se, protivno onomu što tvrdi tužitelj, obrazloženje koje proizlazi iz pobijanih akata razlikuje od obrazloženja koje je Vijeće iznijelo u okviru akata pobijanih presudom od 13. studenoga 2014., Kaddour I (T-654/11, neobjavljena, EU:T:2014:947). Naime, tužiteljevo ime bilo je prvotno uvršteno na popise u prilogu Odluci 2011/273 i Uredbi br. 442/2011 zbog njegova partnerstva s Maherom Al-Assadom i njegove financijske potpore sirijskom režimu (kriterij potpore režimu). Nasuprot tomu, zadržavanje tužiteljeva imena na predmetnim popisima temelji se, s jedne strane, na njegovu statusu vodećeg poslovnog čovjeka (kriterij vodećeg poslovnog čovjeka koji djeluje u Siriji) i, s druge strane, na bliskim poslovnim vezama s Maherom Al-Assadom (kriterij povezanosti s režimom). Proizlazi da tužitelj, zbog svojih poslovnih aktivnosti, ostvaruje korist od sirijskog režima i podupire ga (kriterij povezanosti i ostvarivanja koristi od režima).
- 47 Kao treće, kada je riječ o tužiteljevu argumentu prema kojemu se nove optužbe Vijeća temelje na činjenicama, dokazima ili okolnostima koje je Opći sud ocijenio nedostatnima u svojoj presudi od 13. studenoga 2014., Kaddour I (T-654/11, neobjavljena, EU:T:2014:947), treba zaključiti da to pitanje pripada u osnovanost razloga koji su utvrđeni protiv tužitelja. Ta argumentacija mora, prema tome, biti odbijena kao bespredmetna u dijelu u kojem je istaknuta u potporu ovom prigovoru.
- 48 Imajući u vidu prethodna razmatranja, prvi prigovor prvog tužbenog razloga treba odbiti.

Drugi prigovor, koji se temelji na povredi načela dobre uprave

- 49 Tužitelj tvrdi da je, ponovno uvrštavajući i zadržavajući njegovo ime na predmetnom popisu, Vijeće povrijedilo načelo dobre uprave iz članka 41. Povelje o temeljnim pravima. Sukladno njegovu mišljenju, prema njegovu slučaju se nije postupalo na nepristran i pravedan način, a niti u razumnom roku. U tom pogledu, on tvrdi, u bitnome, da je njegovo ime bilo uvršteno na predmetne popise tijekom više od pet godina i da je Vijeće, s obzirom na to da prilikom prvotnog upisa nije iznijelo sve optužbe, produljilo trajanje postupanja vezano uz to uvrštavanje time povrijedivši pravo da se njegovi predmeti obrađuju u razumnom roku i dužnost dobre uprave.
- 50 Vijeće osporava tužiteljeve argumente.
- 51 Ponajprije, treba podsjetiti da članak 41. Povelje o temeljnim pravima predviđa kako slijedi:
- „1. Svatko ima pravo da institucije, tijela, uredi i agencije Unije njegove predmete obrađuju nepristrano, pravično i u razumnom roku.
2. Ovo pravo uključuje:
- (a) pravo svake osobe na saslušanje prije poduzimanja bilo kakve pojedinačne mjere koja bi na nju mogla nepovoljno utjecati;
- (b) pravo svake osobe na pristup svojem spisu, uz poštovanje zakonitih interesa povjerljivosti te profesionalne i poslovne tajne;
- (c) obvezu uprave da obrazloži svoje odluke.
- [...].”
- 52 Nadalje, sukladno sudskoj praksi, u okviru donošenja mjera ograničavanja, Vijeće podliježe obvezi poštovanja navedenog načela dobre uprave, s kojime se povezuje, prema ustaljenoj sudskoj praksi, obveza nadležne institucije pažljivo i nepristrano ispitati sve relevantne elemente slučaja (vidjeti presudu od 30. lipnja 2016., Al Matri/Vijeće, T-545/13, neobjavljena, EU:T:2016:376, t. 58. i navedena sudska praksa).
- 53 U ovom slučaju, treba zaključiti, prije svega, da tužitelj svojom argumentacijom osporava samo činjenicu da je njegovo ime i dalje uvršteno na predmetni popis, ne osporavajući pritom činjenicu da je bio saslušan prije nego što su u odnosu na njega poduzete te mjere ni činjenicu da je mogao pristupiti spisu svojega upravnog predmeta, a niti da su sporni akti bili dostatno obrazloženi na temelju članka 41. stavka 2. Povelje o temeljnim pravima.
- 54 Ponajprije, kada je riječ o tužiteljevim argumentima prema kojima je Vijeće ponovno uvrštavajući i zadržavajući njegovo ime na predmetnim popisima povrijedilo načelo dobre uprave, iz točaka 43. i 44. ove presude proizlazi da je Vijeće moglo valjano ponovno uvrstiti tužiteljevo ime na navedene popise, nakon što je provelo ponovno ispitivanje tih popisa. Stoga valja odbiti navedenu argumentaciju.
- 55 Nadalje, kada je riječ o tužiteljevim tvrdnjama koje se odnose na to da Vijeće prema njegovu slučaju nije postupalo nepristrano, pravedno i u razumnom roku, treba istaknuti da činjenica, koju tužitelj spominje, da se njegovo ime tijekom dugo vremena nalazi na predmetnim popisima ne dopušta, sama po sebi, zaključak da je njegov slučaj bio predmet postupanja Vijeća koje bi bilo pristrano, nepravedno ili u nerazumnom roku kada je potonje donosilo pobijane akte. Osim toga, treba podsjetiti da su pobijani akti doneseni na temelju članka 29. UEU-a koji Vijeću dodjeljuje ovlasti za donošenje odluka koje utvrđuju pristup Unije pojedinom pitanju zemljopisne ili tematske naravi (vidjeti, u tom smislu,

presudu od 13. rujna 2013., Anbouba/Vijeće, T-592/11, neobjavljena, EU:T:2013:427, t. 41.). Sama činjenica da se tužiteljevo ime nalazi na predmetnim popisima nije dostatna da bi se dovela u pitanje nepristranost Vijeća.

- 56 U svakom slučaju, treba zaključiti da tužitelj nije iznio niti jedan poseban dokaz u prilog svojim tvrdnjama, slijedom čega ih je potrebno odbiti.
- 57 Konačno, kada je riječ o tužiteljevu argumentu prema kojemu Vijeće ne može odluku o ponovnom uvrštavanju njegova imena na taj popis temeljiti na razlozima na koje se trebalo pozvati prilikom prvotnog uvrštavanja tog imena na navedene popise, treba istaknuti da, u pogledu razloga za poništenje odluke o prvom uvrštavanju njegova imena na te popise prema presudi od 13. studenoga 2014., Kaddour I (T-654/11, neobjavljena, EU:T:2014:947), ništa nije priječilo Vijeće da zbog istih razloga ponovno provede takvo uvrštavanje, pod uvjetom da se to ponovno uvrštavanje temelji na dokazima različitim od onih koje je Opći sud smatrao nedostatnima za opravdavanje primjene spornih mjera u odnosu na tužitelja. Stoga njegov argument valja odbiti.
- 58 Iz svega prethodno navedenoga proizlazi da drugi prigovor prvog tužbenog razloga treba odbiti.

Treći prigovor, koji se temelji na povredi prava na djelotvoran pravni lijek i načela pravomoćnosti i pravne sigurnosti

- 59 Tužitelj, s jedne strane, tvrdi da je Vijeće povrijedilo njegovo pravo na djelotvoran pravni lijek ponovnim uvrštavanjem njegova imena na predmetne popise nakon što je Opći sud poništio prvotno uvrštavanje njegova imena na navedene popise. Prema njegovu mišljenju, to je ponovno uvrštavanje oduzelo tužbi, od koje je proizašla presuda od 13. studenoga 2014., Kaddour I (T-654/11, neobjavljena, EU:T:2014:947) „svaku praktičnu vrijednost”.
- 60 Tužitelj, s druge strane, tvrdi da je Vijeće povrijedilo načela pravomoćnosti i pravne sigurnosti ponovnim uvrštavanjem njegova imena na predmetne popise nakon što je Opći sud poništio prvotno uvrštavanje njegova imena na navedene popise.
- 61 Vijeće odbija tužiteljeve argumente.
- 62 Kao prvo, treba podsjetiti da načelo djelotvorne sudske zaštite predstavlja opće načelo prava Unije, koje proizlazi iz ustavnih tradicija zajedničkih državama članicama, i zaštićeno je člancima 6. i 13. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, potpisane u Rimu 4. studenoga 1950. (u daljnjem tekstu: EKLJP), kao i člankom 47. Povelje o temeljnim pravima (presuda od 21. ožujka 2012., Fulmen/Vijeće, T-439/10 i T-440/10, EU:T:2012:142, t. 87.).
- 63 Ponajprije, treba primijetiti da su tužiteljevi argumenti koji se odnose na činjenicu da je Vijeće ponovno uvrstilo njegovo ime na predmetne popise nakon poništenja prvotnog uvrštavanja navedenog imena već odbijeni u točkama 43. i 44. ove presude.
- 64 Nadalje, kada je riječ o tužiteljevoj argumentaciji prema kojoj je tužbi iz koje je proizašla presuda od 13. studenoga 2014., Kaddour I (T-654/11, neobjavljena, EU:T:2014:947) oduzeta „svaka praktična vrijednost”, treba smatrati da odluka o ponovnom uvrštavanju i zadržavanju tužiteljeva imena na predmetnim popisima ne dovodi u pitanje djelotvornost pravnog lijeka iz kojeg je proizašla navedena presuda. Naime, posljedica te presude bilo je retroaktivno brisanje navedenog imena s tih popisa. Međutim, kao što proizlazi iz točke 93. navedene presude, Vijeće u okviru novog ispitivanja ima mogućnost ponovno uvrstiti to ime na popise mjera ograničavanja na temelju pravno dovoljno dokazanih razloga.

- 65 Konačno, treba zaključiti da je tužitelj koristio svoje pravo na podnošenje ove tužbe protiv pobijanih akata pred sudom Unije na temelju članka 275. drugog stavka UFEU-a u vezi s člankom 263. četvrtim i šestim stavkom UFEU-a. Posljedično, tužitelj se ne može pozvati na povredu svojeg prava na djelotvoran pravni lijek.
- 66 Iz svega prethodno navedenog proizlazi da tužiteljeve argumente koji se odnose na povredu prava na djelotvoran pravni lijek treba odbiti.
- 67 Kao drugo, valja podsjetiti da prema ustaljenoj sudskoj praksi presude o poništenju koje su donijeli sudovi Unije imaju snagu pravomoćno presuđene stvari čim postanu konačne. To ne obuhvaća samo izreku presude o poništenju nego i razloge koji su do nje doveli i koji za nju predstavljaju nužnu osnovu na način da su neophodni kako bi se utvrdio točan smisao onoga što je presuđeno u izreci (presuda od 3. listopada 2000., *Industrie des poudres sphériques/Vijeće*, C-458/98 P, EU:C:2000:531, t. 81.; vidjeti također u tom smislu presudu od 1. srpnja 2009., *ThyssenKrupp Stainless/Komisija*, T-24/07, EU:T:2009:236, t. 113. i 140.). Kada, nakon presude o poništenju, tvorac poništenog akta donese novi akt, mora uvažavati ne samo izreku presude nego i razloge koji su doveli do nje i koji za nju predstavljaju nužnu osnovu, pazeći pritom da taj novi akt ne bude zahvaćen istim nepravilnostima kao što su one utvrđene u presudi o poništenju (vidjeti, u tom smislu, presude od 5. rujna 2014., *Éditions Odile Jacob/Komisija*, T-471/11, EU:T:2014:739, t. 56. i od 6. ožujka 2003., *Interporc/Komisija*, C-41/00 P, EU:C:2003:125, t. 29. i 30. i navedena sudska praksa).
- 68 Pravomoćnost presude proteže se na činjenična i pravna pitanja koja su stvarno ili nužno bila predmet ocjene (presuda od 19. veljače 1991., *Italija/Komisija*, C-281/89, EU:C:1991:59, t. 14.). Na taj način članak 266. UFEU-a obvezuje instituciju koja je donijela poništeni akt samo u granicama onoga što je potrebno za osiguranje izvršenja presude o poništenju. Osim toga, tvorac akta bi se međutim mogao u novoj odluci pozvati na razloge različite od onih na kojima je utemeljio svoju prvu odluku (vidjeti u tom smislu presudu od 6. ožujka 2003., *Interporc/Komisija*, C-41/00 P, EU:C:2003:125, t. 30. do 32.).
- 69 U ovom slučaju, tužitelj tvrdi da je Vijeće povrijedilo načela pravomoćnosti i pravne sigurnosti ponovnim uvrštavanjem njegova imena na predmetne popise iako je Opći sud poništio prvotno uvrštavanje njegova imena na navedene popise. Međutim, dostatno je podsjetiti na činjenicu da je Opći sud u presudi od 13. studenoga 2014., *Kaddour I* (T-654/11, neobjavljena, EU:T:2014:947) presudio da činjenica da Vijeće nije dovoljno potkrijepilo kriterije na temelju kojih je odlučeno o prvotnom uvrštavanju nema utjecaja kada je riječ o važenju odluka o ponovnom uvrštavanju i naknadnom zadržavanju toga imena na tim popisima koje se temelje na drukčijim kriterijima i dokazima. Naime, protivno onomu što tvrdi tužitelj, Vijeće se kako bi opravdalo potonje odluke u pobijanim aktima pozvalo na drugi temelj, odnosno na činjenicu vodećeg poslovnog čovjeka koji djeluje u Siriji kao i na njegovu povezanost sa sirijskim režimom.
- 70 Nadalje, kada je riječ o povredi načela pravne sigurnosti koju ističe tužitelj, treba podsjetiti da, prema ustaljenoj sudskoj praksi, to načelo implicira da je zakonodavstvo Unije izvjesno i da je njegova primjena predvidljiva za one koji joj podliježu (vidjeti presude od 22. lipnja 2006., *Belgija i Forum 187/Komisija*, C-182/03 i C-217/03, EU:C:2006:416, t. 69. i od 14. listopada 2010., *Nuova Agricast i Cofra/Komisija*, C-67/09 P, EU:C:2010:607, t. 77.).
- 71 U ovom slučaju, treba iznova podsjetiti da je Vijeće moglo, i nakon presude od 13. studenoga 2014., *Kaddour I* (T-654/11, neobjavljena, EU:T:2014:947) odlučiti ponovno uvrstiti tužiteljevo ime na predmetne popise. Naime, Vijeće može na temelju članka 266. UFEU-a otkloniti nepravilnosti utvrđene u presudi o poništenju donošenjem, nakon ponovnog ispitivanja, nove odluke o uvrštavanju na temelju pravno dovoljno dokazanih razloga. Opći sud je, osim toga, održao na snazi učinke odluke i uredbe kojima je tužiteljevo ime prvotno uvršteno na navedene popise do isteka roka za žalbu kako bi omogućio Vijeću da pravodobno otkloni nepravilnosti utvrđene predmetnom presudom i izbjegne

narušavanje učinkovitosti mjera zamrzavanja financijskih sredstava koje bi ubuduće mogle biti usvojene u odnosu na tužitelja (presuda od 13. studenoga 2014., Kaddour I, T-654/11, neobjavljena, EU:T:2014:947, t. 92. i 93.).

- 72 Iako Vijeće nije podnijelo žalbu protiv presude od 13. studenoga 2014., Kaddour I (T-654/11, neobjavljena, EU:T:2014:947) i nije iskoristilo priliku koju je nudio Opći sud da ponovno uvrsti tužiteljevo ime na predmetne popise u žalbenom roku, koji je istjecao 23. siječnja 2015., te okolnosti kod tužitelja nisu mogle stvoriti očekivanje da njegovo ime neće biti ponovno uvršteno na navedene popise. Naime, s jedne strane, izostanak žalbe protiv navedene presude ne može se nikako tumačiti kao da se Vijeće odreklo ponovnog uvrštavanja tužiteljeva imena na navedene popise, s obzirom na to da je Opći sud izričito naveo da je na potonjem da odluči o mjerama izvršenja te presude, koje su se mogle sastojati od ponovnog uvrštavanja na temelju dovoljno pravno dokazanih razloga. S druge strane, cilj održavanja učinaka prvog uvrštavanja do isteka žalbenog roka samo je izbjeći da tužitelj ne prenese sredstva izvan Unije prije nego što Vijeće otkloni nepravilnosti utvrđene u navedenoj presudi. Nijedna obveza nije međutim nametnuta Vijeću da provede uvrštavanje tužiteljeva imena u tom roku, koji se u određenim okolnostima može pokazati nedovoljnim da bi Vijeće moglo provesti provjere i otkloniti navedene nepravilnosti, osobito ako to znači provođenje dodatnih dokaza, kao u ovom slučaju.
- 73 U tim okolnostima, Vijeću se ne može prigovoriti da je povrijedilo načela pravomoćnosti i pravne sigurnosti.
- 74 Imajući u vidu prethodna razmatranja, treći prigovor prvog tužbenog razloga kao i prvi tužbeni razlog u cijelosti treba odbiti.

Drugi tužbeni razlog, koji se temelji na povredi članka 266. UFEU-a

- 75 Tužitelj tvrdi da je Vijeće na temelju članka 266. UFEU-a trebalo ispraviti nepravilnosti koje je Opći sud utvrdio u presudi od 13. studenoga 2014., Kaddour I (T-654/11, neobjavljena, EU:T:2014:947) ili izbrisati njegovo ime s predmetnih popisa. Međutim, prema njegovu mišljenju, Vijeće je zaobišlo navedenu presudu ponovno uvrštavajući njegovo ime na navedene popise na temelju istih pravnih kriterija, razloga i dokaza kao što su oni primijenjeni za prvotno uvrštavanje navedenog imena na te popise. Ističe da Vijeće nije poduzelo nužne mjere kako bi otklonilo nepravilnosti koje je utvrdio Opći sud prilikom navedenog prvotnog uvrštavanja na temelju članka 266. UFEU-a.
- 76 Vijeće osporava tužiteljeve argumente.
- 77 Sukladno članku 266. UFEU-a, institucija čiji je akt proglašen ništavim dužna je poduzeti potrebne mjere kako bi postupila sukladno presudi o poništenju.
- 78 Nakon djelomičnog poništenja Uredbe br. 36/2012, Provedbene uredbe br. 363/2013 i Odluke 2013/255, na Vijeću je da provede novo ispitivanje činjenica na temelju članka 266. UFEU-a kako bi ocijenilo je li potrebno uvrstiti to ime na navedene popise, na temelju pravno dovoljno dokazanih razloga (vidjeti, u tom smislu, presudu od 25. lipnja 2015., Iranian Offshore Engineering & Construction/Vijeće, T-95/14, EU:T:2015:433, t. 63. (neobjavljena) i navedenu sudsku praksu).
- 79 Treba podsjetiti, uvodno, da je u presudi od 13. studenoga 2014., Kaddour I (T-654/11, neobjavljena, EU:T:2014:947), Opći sud utvrdio da Vijeće nije dokazalo da je tužitelj održavao poslovni odnos s Maherom Al-Assadom niti da je pružao financijsku potporu sirijskom režimu te je, posljedično, poništio Uredbu br. 36/2012, Provedbenu uredbu br. 363/2013 i Odluku 2013/255, s učinkom od 23. siječnja 2015., u dijelu u kojem se odnose na tužitelja.

- 80 Treba nadalje smatrati da se drugi tužbeni razlog temelji na pogrešnom tumačenju članka 266. UFEU-a. Naime, treba istaknuti da je, s jedne strane, uklanjanje tužiteljeva imena s predmetnih popisa posljedica presude o poništenju, na temelju koje su pobijani akti retroaktivno uklonjeni iz pravnog poretka Unije. S druge strane, kao što proizlazi iz sudske prakse navedene u točki 78. ove presude, navedenom se članku ne protivi mogućnost da Vijeće ponovno uvrsti tužiteljevo ime na te popise zbog razloga različitih od onih na kojima se temeljilo prvotno uvrštavanje toga imena na iste popise.
- 81 Stoga je, nakon presude od 13. studenoga 2014., Kaddour I (T-654/11, neobjavljena, EU:T:2014:947), Vijeće moglo valjano odlučiti ponovno uvrstiti tužiteljevo ime na predmetne popise, kao što proizlazi iz točaka 72. i 73. ove presude. U tom pogledu, treba podsjetiti da je Opći sud naveo, u točki 93. te presude, da je Vijeće moglo otkloniti povrede utvrđene u presudi o poništenju usvajanjem novih mjera ograničavanja u odnosu na tužitelja. Opći sud je, nadalje, održao na snazi učinke prvotnog uvrštavanja tužiteljeva imena na navedene popise do isteka roka za žalbu kako bi omogućio Vijeću da pravodobno otkloni nepravilnosti utvrđene predmetnom presudom i izbjegne narušavanje učinkovitosti mjera zamrzavanja financijskih sredstava koje bi ubuduće mogle biti usvojene u odnosu na tužitelja.
- 82 Međutim, u pobijanim aktima, u kojima je zadržano tužiteljevo ime na predmetnim popisima, Vijeće je primijenilo različite kriterije te se temeljilo na jednako različitim razlozima. Naime, s jedne strane, izlaganje obrazloženja razloga iz odluke o zadržavanju temelji se na kriteriju koji se odnosi na povezanost, ostvarivanje koristi i podupiranje sirijskog režima na temelju članka 28. stavka 1. Odluke 2013/255 i članka 15. stavka 1. Uredbe br. 36/2012 kao i na kriteriju vodećeg poslovnog čovjeka koji djeluje u Siriji iz članka 27. stavka 2. i članka 28. stavka 2. točke (a) Odluke 2013/255 i članka 15. stavka 1.a točke (a) Uredbe br. 36/2012. S druge strane, budući da razlozi na kojima se temelji odluka o zadržavanju – odnosno bivanje „vodećim poslovnim čovjekom koji djeluje u Siriji, s interesima i/ili aktivnostima u sektorima telekomunikacija, nafte i industrije plastike i s bliskim poslovnim vezama s Maherom Al-Assadom” – nisu navedeni u Uredbi br. 36/2012, Provedbenoj uredbi br. 363/2013 i Odluci 2013/255, u dijelu u kojem se odnose na njega, s učinkom od 23. siječnja 2015., oni stoga nisu bili podvrgnuti nadzoru Općeg suda u presudi od 13. studenoga 2014., Kaddour I (T-654/11, neobjavljena, EU:T:2014:947).
- 83 U svakom slučaju, treba podsjetiti da, kao što proizlazi iz točke 93. presude od 13. studenoga 2014., Kaddour I (T-654/11, neobjavljena, EU:T:2014:947), Vijeće u okviru novog ispitivanja ima mogućnost ponovno uvrstiti ime tužitelja na popise mjera ograničavanja na temelju pravno dovoljno dokazanih razloga. Prema tome, odluka o zadržavanju tužiteljeva imena na navedenim popisima donesena na temelju istih razloga kao i prvo uvrštavanje može biti dovoljna da se opravda ponovno uvrštavanje ako dokazi koje je predložilo Vijeće pravno dovoljno dokazuju navedene razloge.
- 84 Kada je riječ o tužiteljevu argumentu prema kojemu se nove optužbe Vijeća temelje na činjenicama, dokazima ili okolnostima koje je Opći sud ocijenio nedostatnima u svojoj presudi od 13. studenoga 2014., Kaddour I (T-654/11, neobjavljena, EU:T:2014:947), treba zaključiti da to pitanje pripada u osnovanost razloga koji su utvrđeni protiv tužitelja i, posljedično, u zakonitost merituma spornog akta. Taj argument treba, prema tome, odbiti kao bespredmetan u dijelu u kojem je istaknut u potporu drugom tužbenom razlogu.
- 85 Stoga drugi tužbeni razlog treba odbiti.

Treći tužbeni razlog, koji se temelji na očitoj pogrešci u ocjeni

- 86 Tužitelj ponajprije tvrdi da je Vijeće zadržalo unos njegova imena na predmetni popis temeljeći se na istim optužbama kao što su one koje opravdavaju prvotno uvrštavanje njegova imena na te popise, odnosno financijskoj potpori koju je pružao sirijskom režimu (vidjeti točku 5. ove presude). On nadalje tvrdi da Vijeće nije podnijelo dokaze osnovanosti razloga za zadržavanje toga uvrštavanja. On, u konačnici, osporava da je stvarno vodeći poslovni čovjek koji djeluje u Siriji.

- 87 Vijeće osporava tužiteljeve argumente.
- 88 Prema ustaljenoj sudskoj praksi, učinkovitost sudskog nadzora zajamčena člankom 47. Povelje o temeljnim pravima zahtijeva i da se, u svrhu nadzora nad zakonitošću razloga na kojima je utemeljena odluka o uvrštavanju ili zadržavanju imena osobe na popisu osoba obuhvaćenih sankcijama, sudac Unije uvjeri da se ta odluka temelji na dovoljno čvrstoj činjeničnoj osnovi. To podrazumijeva provjeru navedenih činjenica u obrazloženju koje podupire spomenutu odluku kako sudski nadzor ne bi bio ograničen na utvrđenje apstraktne vjerojatnosti navedenih razloga, ali se mora odnositi na pitanje jesu li ti razlozi, ili barem jedan od njih ako ga se smatra dovoljnim kako bi podržao tu istu odluku, dokazani (presuda od 18. srpnja 2013., Komisija i dr./Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P i C-595/10 P, EU:C:2013:518, t. 119.).
- 89 Na nadležnom je tijelu Unije, u slučaju osporavanja, da utvrdi utemeljenost razloga protiv dotične osobe, a ne na potonjoj da negativno dokazuje neutemeljenost spomenutih razloga. Važno je da pruženi podaci ili dokazi podupiru razloge protiv dotične osobe. Ako ti elementi ne omogućuju utvrđenje utemeljenosti razloga, sud Unije potonji odbacuje kao potporu odluci o uvrštavanju ili o zadržavanju dotičnog uvrštenja (presuda od 18. srpnja 2013., Komisija i dr./Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P i C-595/10 P, EU:C:2013:518, t. 121. do 123.).
- 90 Sukladno sudskoj praksi Suda, ocjenu osnovanosti razloga za to uvrštavanje treba provesti tako da se dokazi ispituju ne odvojeno, nego u kontekstu u kojem su smješteni (presude od 21. travnja 2015., Anbouba/Vijeće, C-630/13 P, EU:C:2015:247, t. 51. i od 21. travnja 2015., Anbouba/Vijeće, C-605/13 P, EU:C:2015:248, t. 50.).
- 91 Osim toga, uzimajući u obzir situaciju u Siriji, Vijeće podnosi teret dokazivanja koji je na njemu ako sudu Unije predloži dovoljno konkretnih, preciznih i skladnih indicija koje omogućavaju da se dokaže postojanje dovoljne povezanosti između osobe na koju se primjenjuje mjera zamrzavanja financijskih sredstava i režima protiv kojeg se bori (presuda od 21. travnja 2015., Anbouba/Vijeće, C-630/13 P, EU:C:2015:247, t. 53.).
- 92 U ovom slučaju, treba podsjetiti da se zadržavanje tužiteljeva imena na predmetnim popisima temelji, s jedne strane, na njegovu statusu vodećeg poslovnog čovjeka (kriterij vodećeg poslovnog čovjeka koji djeluje u Siriji) i, s druge strane, na bliskim poslovnim vezama s Maherom Al-Assadom (kriterij povezanosti s režimom). Proizlazi da svojim poslovnim aktivnostima tužitelj ostvaruje korist od sirijskog režima i podupire ga (kriterij povezanosti i ostvarivanja koristi od režima).
- 93 Nadalje, treba istaknuti da, kao što je ponovljeno u točkama 35. i 36. ove presude, bivanje vodećim poslovnim čovjekom koji djeluje u Siriji – sukladno članku 27. stavku 2. i članku 28. stavku 2. Odluke 2013/255, kako je izmijenjena, posljednji put, Odlukom 2015/1836 – predstavlja jedan od pravnih kriterija za primjenu mjera ograničavanja i, posljedično, za uvrštavanje tužiteljeva imena na predmetni popis.
- 94 Doista, sukladno članku 27. stavku 3. i članku 28. stavku 3. Odluke 2013/255, kako je primjenjiva u ovom slučaju, imena vodećih poslovnih ljudi koji djeluju u Siriji ne uvrštavaju se ili ne zadržavaju na predmetnim popisima ako postoji dovoljno informacija o tome da nisu, ili da više nisu, povezani s režimom ili da na njega ne utječu ili ne predstavljaju stvaran rizik izbjegavanja.
- 95 Tužitelj tvrdi, kao prvo, da je Vijeće zadržalo uvrštavanje njegova imena na predmetni popis temeljeći se na istim razlozima kao što su oni koji opravdavaju prvotno uvrštavanje njegova imena na te popise, odnosno njegovom partnerstvu s Maherom Al-Assadom i financijskoj potpori koju je pružao sirijskom režimu.

- 96 U ovom slučaju, treba istaknuti da, kao što proizlazi iz točaka 82. i 83. ove presude, razlozi za zadržavanje tužiteljeva imena na predmetnim popisima ne odgovaraju razlozima za prvotno uvrštavanje njegova imena na predmetne popise. Naime, razlozi „vodeći poslovni čovjek koji djeluje u Siriji, s interesima i/ili aktivnostima u sektorima telekomunikacija, nafte i industrije plastike i s bliskim poslovnim vezama s Maherom Al-Assadom” različiti su od onih na kojima se temelji navedeno prvotno uvrštavanje. Stoga su ne samo kriteriji za uvrštavanje na taj popis nego i razlozi koje je Vijeće u tom pogledu primijenilo bili izmijenjeni između, s jedne strane, toga prvotnog uvrštavanja i, s druge strane, ponovnog uvrštavanja i zadržavanja tužiteljeva imena na predmetnim popisima.
- 97 U svakom slučaju, treba podsjetiti da odluka o zadržavanju tužiteljeva imena na navedenim popisima donesena na temelju istih razloga kao i za prvo uvrštavanje može biti dovoljna da se opravda navedeno uvrštavanje ako dokazi koje je predložilo Vijeće pravno dovoljno dokazuju navedene razloge (vidjeti po analogiji presudu od 13. studenoga 2014., Kaddour I, T-654/11, neobjavljena, EU:T:2014:947, t. 93.).
- 98 Prema tome, treba odbiti prvi tužiteljev argument prema kojemu je Vijeće pogrešno zadržalo uvrštavanje njegova imena na predmetnim popisima temeljeći se na istim razlozima kao što su oni kojima je opravdano prvotno uvrštavanje navedenog imena na te popise.
- 99 Tužitelj, kao drugo, tvrdi da Vijeće nije podnijelo nove dokaze ili dokaze osnovanosti razloga za uvrštavanje njegova imena na navedene popise, osobito njegove povezanosti s Maherom Al-Assadom i njegove potpore sirijskom režimu.
- 100 Uvodno, treba podsjetiti da je Opći sud u presudi od 26. listopada 2016., Kaddour II (T-155/15, neobjavljena, EU:T:2016:628) smatrao da je ponovno uvrštavanje tužiteljeva imena na predmetne popise bilo opravdano zbog činjenice da je Vijeće podnijelo skup dovoljno preciznih i dosljednih indicija kojima se može dokazati da je tužitelj zadržao veze s određenim ključnim osobama sirijskog režima kao što je Maher Al-Assad.
- 101 Osim toga, u ovom slučaju, važno je primijetiti da je Vijeće dostavilo zastupnicima tužitelja, kako bi opravdalo zadržavanje njegova imena na predmetnim popisima, dokument COREU-a od 20. svibnja 2016. pod oznakom ZVSP/0049/16 – ST 9478/16 i dokumente pod oznakama 430/16 do 435/16 RELEX. Radi se o više dokumenata koji sadržavaju javno dostupne dokumente čiji je cilj, prema mišljenju Vijeća, pojasniti opći i osobni kontekst u vezi s tužiteljem. Osobito, dokument COREU-a od 20. svibnja 2016. sadržava sažetak novih razloga iznesenih protiv tužitelja kao i javno dostupne dokumente iznesene u potporu tom obrazloženju. Ti javno dostupni dokumenti su, među ostalim, poveznice na internetske stranice Washington Institutea, Jamestown Foundationa, WorldCruncha, *The New York Suna*, *Lebanon Wirea*, *Middle East Transparenta*, istraživanja o terorizmu, Shabab Kurda, *Ya Libnana* i Syrian Democratic Union Organizationa, koji su objavljivali članke koji se odnose na tužitelja. Kada je riječ o dokumentima s oznakama 430/16 do 435/16 RELEX, oni sadržavaju nove novinske članke citirane u dokumentu COREU-a od 20. svibnja 2016. i objavljene na internetskim stranicama Shabab Kurda, *Ya Libnana*, Writtingcompanya, WorldCruncha i Syrian Democratic Union Organizationa kao i izvješće o sposobnosti plaćanja određenog društva za prijevoz osobnih automobila i kamioneta, koje je u prosincu 2015. izradio Orbis.
- 102 Međutim treba istaknuti da predmetni dokumenti sadržavaju, protivno onomu što tvrdi tužitelj, različite javno dostupne dokumente, koji potječu iz raznih otvorenih izvora, različitih od onih koje je Opći sud razmatrao u presudi od 26. listopada 2016., Kaddour II (T-155/15, neobjavljena, EU:T:2016:628), koji predstavljaju skup indicija koji omogućuju opravdavanje ponovnog uvrštavanja tužiteljeva imena na predmetne popise. Jedina sličnost između predmetnih dokumenata i dokumentacije koju je dostavilo Vijeće kako bi poduprlo navedeno ponovno uvrštavanje jest u tome da te informacije koincidiraju s činjenicom da je tužitelj dio jezgre rukovodilačke gospodarske klase u

Siriji zbog upravljanja poslovima Mahera Al-Assada i s nepobitnom prirodom njegovih veza sa sirijskim režimom, s obzirom na to da ima odlučujući utjecaj, svojim gospodarskim aktivnostima, na prvi krug rukovoditelja toga režima.

103 Osobito treba navesti sljedeće:

- ponajprije, u dokumentu pod oznakom 433/16 RELEX, odnosno članku objavljenom 27. ožujka 2005. na blogu Writtingcompanyja o stečaju jedne libanonske banke tužitelj se prepoznaje kao „voditelj poslova (*office manager*) puk. Mahera Al-Assada”. Isto tako, dokument pod oznakom 431/16 RELEX, odnosno članak objavljen 9. veljače 2013. na internetskoj stranici *Ya Libnana* sadržava tvrdnju prema kojoj je „voditelju Maherovih poslova, Khaledu Kaddouru, besplatno prenesen stan u Bejrutu pod Maherovim nadzorom u vrijednosti od 2,5 milijuna dolara”;
- nadalje, dokument pod oznakom 432/16 RELEX, odnosno članak objavljen 26. studenoga 2015. na internetskoj stranici WorldCruncha sadržava tvrdnje prema kojima „klan sirijskih oligarha obuhvaća također Mahera Al-Assada, predsjednikovog brata, i njegove sluge Mohamada Hamcha, Samera Debsa i Khaleda Kaddoura” i da su „u zamjenu za državne doprinose ti poslovni ljudi prenijeli dio svoje dobiti”;
- nadalje, dokument pod oznakom 430/16 RELEX, odnosno članak objavljen 27. ožujka 2012. na internetskoj stranici Shabab Kurda, upućuje na popis članova „privatne gospodarske grupe Mahera Al-Assada” opisujući tužitelja kao „desnu ruku Mahera Al-Assada”. U tome je članku također navedeno da tužitelj „posjeduje tvornicu plastike i poduzeće specijalizirano za opskrbu vojske iz inozemstva”;
- osim toga, dokument pod oznakom 434/16 RELEX, odnosno članak objavljen 3. lipnja 2015. na internetskoj stranici Syrian Democratic Union Organizationa, naslovljen „Nova sirijska mafija Mahera Al-Assada”, sadržava tvrdnju prema kojoj, „kada je riječ o koruptivnim aktivnostima Mahera Al-Assada izvan Sirije, njima upravljaju Mirza Nitham Eddin i njegov zet Khaled Nasser Kaddour, koji su ‚upravni odbor’ za njegove poslove u inozemstvu”;
- konačno, dokument pod oznakom 435/16 RELEX sadržava izvješće o sposobnosti plaćanja koje je u prosincu 2015. izradio Orbis, koje se odnosi na trgovačko društvo za prijevoz osobnih automobila i kamioneta koje pripada Aymanu Jaberu i osnovano je 2010., a u kojem tužitelj drži 40 % dionica navedenog društva.

104 Posljedično, treba smatrati da je, protivno onomu što tvrdi tužitelj, Vijeće u okviru ovog postupka podnijelo nove dokumente koji se pokazuju relevantnima za podupiranje razloga za zadržavanje tužiteljeva imena na predmetnim popisima.

105 Tužitelj, kao treće, osporava istinitost informacija sadržanih u predmetnim dokumentima i tvrdi da potonji nemaju dokaznu snagu.

106 U tom pogledu, uvodno treba primijetiti da tužitelj osporava istinitost informacija sadržanih u predmetnim dokumentima, ali ne pruža nikakav dokaz kojim bi mogao poduprijeti to osporavanje, osim vlastitog svjedočanstva priloženog tužbi.

107 Nadalje, kada je riječ o pouzdanosti informacija koje je pružilo Vijeće, treba podsjetiti da, sukladno ustaljenoj sudskoj praksi, aktivnost Suda i Općeg suda uređuje načelo slobodne ocjene dokaza te da je jedini kriterij ocjene vrijednosti podnesenih dokaza u njihovoj vjerodostojnosti. Osim toga, kako bi se ocijenila dokazna snaga neke isprave, treba provjeriti vjerodostojnost podatka koje ona sadržava i uzeti u obzir, osobito, tko je izdao ispravu, okolnosti njezina nastanka i tko je njezin adresat te razmotriti doima li se ona sadržajno smislenom i pouzdanom (vidjeti, u tom smislu, presudu od 27. rujna 2012., *Shell Petroleum i dr./Komisija*, T-343/06, EU:T:2012:478, t. 161. i navedena sudska praksa).

- 108 Međutim, treba istaknuti da, kao što proizlazi iz točke 101. ove presude, svaki digitalni izvor informacija, javno dostupan, pruža različite javno dostupne dokumente i da su svi ti izvori suglasni, u bitnome, u određivanju tužitelja kao pripadnika jezgre upravljačke gospodarske klase u Siriji zbog njegovih gospodarskih aktivnosti i vođenja poslova Mahera Al-Assada te kao osobe koja ima korist od sirijskog režima, posebice u aktualnom kontekstu građanskog rata. Nadalje, treba istaknuti da je ta dokumentacija objavljena na različite datume i isto tako, kada je riječ o određenim člancima, prije pokretanja sirijske krize i da se tužitelja, već u tom stadiju, smatralo jednom od suradnika Mahera Al-Assada.
- 109 Konačno, ta dokumentacija ne samo da potkrjepljuje informacije koje je Opći sud razmatrao u presudi od 26. listopada 2016., Kaddour II (T-155/15, neobjavljena, EU:T:2016:628) kao skup dovoljno preciznih i dosljednih indicija kojima se može dokazati da je tužitelj zadržao veze s određenim ključnim osobama sirijskog režima kao što je Maher Al-Assad, već također pruža nove i aktualnije informacije koje opravdavaju zadržavanje tužiteljeva imena na predmetnim popisima.
- 110 Naime, osobito, dokument pod oznakom 430/16 RELEX, odnosno članak objavljen 27. ožujka 2012. na internetskoj stranici Shabab Kurda, opisuje određene gospodarske aktivnosti tužitelja, među ostalim, činjenicu da je potonji vlasnik „tvornice plastike i poduzeća specijaliziranog za opskrbu vojske iz inozemstva”. Nadalje, dokument pod oznakom 434/16 RELEX, odnosno članak objavljen 3. lipnja 2015. na internetskoj stranici Syrian Democratic Union Organizationa dokazuje poslovni odnos i obiteljsku povezanost s Mirzom Nithamom Eddinom, odnosno da je tužitelj šurjak potonjem, a taj je odnos priznao i sam tužitelj u tužbi. Štoviše, u potonjem članku navodi se da je tužitelj voditelj inozemnih poslova Mahera Al-Assada. Osim toga, dokument pod oznakom 435/16 RELEX koji sadržava izvješće o sposobnosti plaćanja koje je u prosincu 2015. izradio Orbis ističe da tužitelj drži značajan udio u trgovačkom društvu za prijevoz motornih vozila i kamioneta koji pripada A. Jaberu, sirijskom poslovnom čovjeku čije je ime također uvršteno na predmetne popise, što nije dovedeno u pitanje presudom od 26. listopada 2016., Jaber/Vijeće (T-154/15, neobjavljena, EU:T:2016:629). U tom pogledu, tužitelj se ograničava na tvrdnju a da pritom ne niječe svoje sudjelovanje niti pruža dokaz o protivnom, da to društvo nikada nije bilo aktivno niti je ostvarivalo trgovačke transakcije. Prema tome, ništa ne omogućuje dovođenje u pitanje pouzdanosti tih informacija.
- 111 Slijedi da tužiteljevu argumentaciju koja dovodi u pitanje istinitost i pouzdanost informacija sadržanih u tim dokumentima treba odbiti kao neosnovanu.
- 112 Tužitelj, kao četvrto, osporava tvrdnje Vijeća koje se odnose na razloge za zadržavanje uvrštavanja njegova imena na predmetnim popisima, temeljeći se na ulomcima iz svojeg vlastitog svjedočenja priloženog tužbi. Također je pozvao Opći sud da „u cijelosti ispita iznesene dokaze”.
- 113 U tom pogledu, treba podsjetiti da, iako je specifične točke teksta tužbe moguće potkrijepiti i dopuniti pozivanjem na određene dijelove priloženih dokumenata, opće pozivanje na druga pismena, čak i ako se nalaze u prilogu, ne može nadoknaditi nepostojanje bitnih elemenata u tužbi. Nije na Općem sudu da u prilogu traži i pronalazi tužbene razloge i argumente koje bi mogao smatrati temeljima tužbe, s obzirom na to da prilozi imaju isključivo dokaznu i pomoćnu funkciju (vidjeti rješenje od 19. svibnja 2008., TF1/Komisija, T-144/04, EU:T:2008:155, t. 29. i navedenu sudsku praksu; presuda od 25. listopada 2012., Arbos/Komisija, T-161/06, neobjavljena, EU:T:2012:573, t. 23.).
- 114 Posljedično, Opći sud će ispitati samo ulomke iz tužiteljeva svjedočenja koji su izričito navedeni i analizirani u tužbi, dok integralna upućivanja na navedeno svjedočenje treba smatrati nedopuštenima.
- 115 Kada je riječ o ulomcima iz njegova svjedočenja koji su navedeni i analizirani u tužbi, tužitelj uvodno tvrdi da nema ni profesionalnu ni trgovačku vezu s Maherom Al-Assadom i da nikada nije podupirao niti zauzimao neki politički položaj u vladi. On nadalje tvrdi da njegov „nekadašnji” imetak i gospodarski interesi ne proizlaze iz prednosti ili usluga koje mu je pružio sirijski režim, nego iz vlastitih poduzetničkih inicijativa (osobito u duhanskom sektoru). On, osim toga, osporava stvarno

stanje svojih navodnih aktivnosti u sektorima telekomunikacija, nafte i industrije plastike. Nadalje tvrdi da nikada nije sklapao ugovore s vladom niti je proveo bilo koju vrstu transakcije kojom bi mu bile isplaćene provizije. Konačno, tvrdi da je kao poslovni čovjek od sada bez utjecaja jer su njegovi gospodarski interesi uništeni nakon početka rata. U prilog svom svjedočenju dostavlja i preslike fotografija kojima pokušava dokazati uništenje svoje tvornice duhana.

- 116 U tom pogledu, tužitelj samo iznosi svoje svjedočanstvo i preslike crno-bijelih fotografija u lošem stanju onoga što bi trebalo predstavljati srušenu zgradu bez podnošenja bilo kakvog dokaza kojim bi mogao dovesti u pitanje optužbe Vijeća i dokumentacije na kojoj se ono u ovom slučaju temelji. Naime, tužitelj je trebao iznijeti statute, ugovore i ostale dokumente kojima bi dokazao svoje gospodarske ili profesionalne aktivnosti ili, također, prekid svih aktivnosti. Osim toga, treba istaknuti da to svjedočanstvo, koje je tužitelj osobno iznio, ima samo vrlo slabu dokaznu snagu.
- 117 Posljedično, treba zaključiti da tužitelj nije pružio niti jedan dokaz kojim bi mogao dovesti u pitanje osnovanost razloga za zadržavanje unosa svojeg imena na predmetne popise. Naprotiv, u svojim je pismenima priznao da je bio utjecajan poslovni čovjek u Siriji prije početka rata.
- 118 Nadalje, kao što je navedeno u točkama 101., 103., 109. i 110. ove presude, Vijeće je podnijelo čitav niz dokumenata različitog podrijetla kojima se može dokazati da je tužitelj bio povezan s vladajućim sirijskim režimom, što opravdava zadržavanje njegova imena na predmetnim popisima.
- 119 Naime, treba podsjetiti da je Vijeće zastupnicima tužitelja dostavilo, u svojim dopisima od 30. svibnja i 26. srpnja 2016., presliku novih dokumenata i javno dostupnih dokumenata (dokument COREU-a od 20. svibnja 2016. s oznakom ZVSP/0049/16 – ST 9478/16 i dokumente pod oznakama 430/16 do 435/16 RELEX) koji se odnose na zadržavanje uvrštenja tužiteljeva imena na predmetne popise i izmjenu obrazloženja razloga na kojima se to uvrštavanje temelji (točke 25. i 27. ove presude). Nova dokumentacija sadržava, s jedne strane, nove indicije i nove informacije o tužitelju kada je riječ o indicijama koji su u presudi od 26. listopada 2016., Kaddour II (T-155/15, neobjavljena, EU:T:2016:628) već ocijenjeni kao dostatni u potporu razlozima Vijeća za opravdanje ponovnog uvrštavanja tužiteljeva imena na navedene popise (vidjeti točke 101., 103. i 110. ove presude) i, s druge strane, informacije koje potkrjepljuju indicije koje je Vijeće već iznijelo prilikom ponovnog uvrštavanja.
- 120 Nadalje, Vijeće je u odgovoru na tužbu priložilo druge novinske članke iz različitih izvora. U tim se člancima ističe da se sirijska gospodarska elita sastoji od poduzetnika koje je izabrao Bashar al-Assad i njegove proširene obitelji te da je ta elita uspješna zbog koristi koje ima od režima. Treba, prema tome, smatrati da je Vijeće valjano uzelo u obzir te elemente, ne kako bi naknadno obrazložilo sporne akte, već kao indicije kojima se može dokazati da je, s obzirom na kontekst u kojem je došlo do usvajanja tih akata, njihovo obrazloženje bilo dostatno (vidjeti, u tom smislu, presudu od 15. studenoga 2012., Vijeće/Bamba, C-417/11 P, EU:C:2012:718, t. 62.).
- 121 Prema tome, treba smatrati da svi ti dokumenti predstavljaju stoga skup indicija u smislu presude od 21. travnja 2015., Anboubia/Vijeće (C-630/13 P, EU:C:2015:247, t. 52.) kojima se također može opravdati zadržavanje tužiteljeva imena na predmetnim popisima.
- 122 Iz prethodno navedenog proizlazi da je Vijeće podnijelo skup preciznih i dosljednih indicija, u smislu sudske prakse navedene u točki 91. ove presude, kojima se može dokazati da tužitelj održava veze s određenim ključnim osobama sirijskog režima, kao što je Maher Al-Assad. Stoga je potrebno zaključiti da je drugi razlog za zadržavanje tužiteljeva imena na predmetnim popisima bio dostatno dokazan.
- 123 Osim toga, prema sudskoj praksi, kada je riječ o odluci o određivanju mjera ograničavanja, s obzirom na njihovu preventivnu narav, ako sud Unije smatra da je barem jedan od spomenutih razloga dovoljno precizan i konkretan, da je dokazan i da predstavlja dovoljnu osnovu za tu odluku, tada

okolnost da ostali razlozi to nisu ne opravdava poništenje spomenute odluke (vidjeti presudu od 28. studenoga 2013., Vijeće/Manufacturing Support&Procurement Kala Naft, C-348/12 P, EU:C:2013:776, t. 72. i navedenu sudsku praksu).

- 124 U ovom slučaju, budući da je drugi razlog za zadržavanje uvrštenja tužiteljeva imena na predmetnim popisima, odnosno njegove bliske poslovne odnose s Maherom Al-Assadom Vijeće opravdano utvrdilo i s obzirom na dostatnu osnovu za uvrštavanje na temelju pravnog kriterija određenog člankom 28. stavkom 1. Odluke 2013/255 i člankom 15. stavkom 1. točkom (a) Uredbe br. 36/2012, nije potrebno ispitati osnovanost prvog razloga.
- 125 Međutim, treba istaknuti, sasvim podredno, da je Vijeće također podnijelo nove indicije kako bi dokazalo da je tužitelj bio vodeći poslovni čovjek, a osobito, indicij koji se odnosi na to da on posjeduje tvornicu plastike i poduzeće specijalizirano za opskrbu vojske iz inozemstva kao i indicij koji se odnosi na njegovo sudjelovanje s 40 % kapitala u društvu za prijevoz motornih vozila s A. Jaberom, vodećim poslovnim čovjekom koji se također nalazi na predmetnom popisu. Štoviše, tužitelj je za samog sebe priznao da je bio vodeći poslovni čovjek u Siriji prije početka rata u svojem svjedočenju podnesenom u prilogu tužbi a da pritom nije podnio dokaze koji bi omogućili zaključak da to nije slučaj.
- 126 Međutim, kao što proizlazi iz članka 27. stavka 3. i članka 28. stavka 3. Odluke 2013/255, imena vodećih poslovnih ljudi neće se uključivati niti zadržavati na popisu osoba i subjekata iz Priloga I. ako postoji dovoljno informacija o tome da nisu, ili da više nisu, povezani s režimom ili da na njega ne utječu ili ne predstavljaju stvaran rizik izbjegavanja. U tom pogledu, treba zaključiti da, osim tužiteljeva svjedočenja, koje se, kao što je navedeno u točki 116. ove presude, ne može smatrati dovoljnim dokazom, iz spisa predmeta ne proizlazi da tužitelj više nije povezan s režimom i, posljedično, Vijeće nije počinilo pogrešku uvrštavajući ga na predmetne popise na temelju kriterija „vodećeg poslovnog čovjeka” koji je utvrđen na temelju navedenih odredbi.
- 127 Osim toga, treba podsjetiti da se mjere predviđene člankom 27. stavkom 2. i člankom 28. stavkom 2. Odluke 2013/255, kako je posljednji put izmijenjena Odlukom 2015/1836, odnose na „vodeće poslovne osobe koje djeluju u Siriji” kao i na „s njima povezane osobe, kako su navedene u Prilogu I.”. Međutim, budući da je, s jedne strane, kao što proizlazi iz presude od 26. listopada 2016., Jaber/Vijeće (T-154/15, neobjavljena, EU:T:2016:629, t. 109.) Vijeće podnijelo dovoljno dokaza kako bi se utvrdilo da je A. Jaber bio pravilno uvršten na popise u predmetnom slučaju i, s druge strane, kao što proizlazi iz dokaza koje je u tom slučaju pružilo Vijeće, da je tužitelj povezan s A. Jaberom, M. Kaddour je vjerojatno povezan s režimom, u smislu članka 27. stavka 2. i članka 28. stavka 2. Odluke 2013/255. Štoviše, nijedan dokaz iz spisa ne može dovesti u pitanje taj zaključak. Naprotiv, kao što je već navedeno, tužitelj je povezan s A. Jaberom s obzirom na to da su obojica većinski dioničari u visini od 40 % kapitala u prijevozničkom društvu.
- 128 S obzirom na prethodno navedeno, valja odbiti treći tužbeni razlog, koji se temelji na očitoj pogrešci u ocjeni.

Četvrti tužbeni razlog, koji se temelji na povredi načela proporcionalnosti

- 129 Tužitelj s jedne strane tvrdi da zadržavanje njegova imena na predmetnim popisima, nakon poništenja prvotnog uvrštavanja navedenog imena na te popise, predstavlja povredu njegovih prava na zaštitu ugleda i vlasništvo, zajamčenih člancima 7. i 17. Povelje o temeljnim pravima kao i člancima 1. i 8. EKLP-a. S druge strane tvrdi da su mjere poduzete u odnosu na njega neproporcionalne jer, kao prvo, Vijeće nije uspjelo dokazati osnovanost razloga na koje se u tom pogledu poziva, kao drugo, te mjere nisu imale nikakvog učinka na sirijski režim zbog činjenice da on nije njegov dio i nije na utjecajnom položaju i, kao treće, da su navedene mjere nanijele stvarne štete njemu i njegovoj obitelji.

- 130 Vijeće osporava tužiteljeve argumente.
- 131 Kada je riječ, kao prvo, o tužiteljevu argumentu koji se temelji na povredi njegova prava vlasništva, treba istaknuti da je ono dio općih načela prava Unije i navedeno je u članku 17. Povelje o temeljnim pravima (vidjeti presudu od 13. rujna 2013., Makhoul/Vijeće, T-383/11, EU:T:2013:431, t. 96. i navedenu sudsku praksu).
- 132 Međutim, prema ustaljenoj sudskoj praksi, pravo vlasništva ne uživa, u pravu Unije, apsolutnu zaštitu. Slijedom toga, moguće je uvesti ograničenja u ostvarivanju tog temeljnog prava, pod uvjetom da ta ograničenja stvarno odgovaraju ciljevima od općeg interesa postavljenima od strane Unije te da, s obzirom na cilj koji se želi postići, ne predstavljaju neproporcionalno i neprihvatljivo miješanje kojim se krši sama bit zajamčenih prava (vidjeti, u tom smislu, presude od 15. studenoga 2012., Al-Aqsa/Vijeće i Nizozemska/Al-Aqsa, C-539/10 P i C-550/10 P, EU:C:2012:711, t. 121. i od 25. lipnja 2015., Iranian Offshore Engineering & Construction/Vijeće, T-95/14, EU:T:2015:433, t. 59. (neobjavljena)).
- 133 Iz tog proizlazi da, s obzirom na osobitu važnost zaštite civilnog stanovništva u Siriji, ograničenja prava vlasništva na koja se poziva tužitelj nisu neproporcionalna (vidjeti, u tom smislu i prema analogiji, presudu od 13. rujna 2013., Makhoul/Vijeće, T-383/11, EU:T:2013:431, t. 106.) tim više jer Odluka 2013/255 i Uredba br. 36/2012 predviđaju određene iznimke koje omogućuju osobama i subjektima koji su obuhvaćeni mjerama ograničavanja podmirivanje određenih bitnih troškova.
- 134 Naime, Odlukom 2013/255 i Uredbom br. 36/2012 predviđa se mogućnost odobrenja korištenja zamrznutim sredstvima radi zadovoljenja osnovnih potreba ili ispunjenja određenih obveza, davanja posebnih odobrenja kojima se omogućuje odmrzavanje sredstava, druge financijske imovine ili drugih gospodarskih izvora, i periodičnog preispitivanja sastava predmetnih popisa kako bi se osiguralo da osobe i subjekti koji više ne ispunjavaju kriterije za uvrštenje na sporni popis s njega budu izbrisani (vidjeti, u tom smislu, presudu od 13. rujna 2013., Makhoul/Vijeće, T-383/11, EU:T:2013:431, t. 102. i 105.).
- 135 U tom pogledu, treba istaknuti da se tužitelj nikada nije pozvao na potrebu da pristupi cjelini ili dijelu zamrznutih financijskih sredstava.
- 136 Stoga se ta tvrdnja odbija.
- 137 Kada je riječ, kao drugo, o tužiteljevu argumentu koji se temelji na nanošenju štete njegovu ugledu, treba podsjetiti da to nije apsolutno pravo i da njegovo ostvarenje može biti predmet ograničavanja koja se mogu opravdati ciljevima u općem interesu koje Unija slijedi. Stoga svaka gospodarska ili financijska mjera ograničavanja po definiciji sadržava učinke koji utječu na pravo na ugled osobe ili subjekta na kojeg se odnose, tako mu uzrokujući štetu. Važnost ciljeva kojima teže predmetne mjere ograničavanja je međutim takve naravi da opravdava znatne negativne posljedice za odnosne osobe ili subjekte (vidjeti, u tom smislu, presudu od 25. ožujka 2015., Central Bank of Iran/Vijeće, T-563/12, EU:T:2015:187, t. 115.).
- 138 Osim toga i u svakom slučaju, treba zaključiti da, kao što je istaknulo i Vijeće, tužitelj nije podnio nijedan dokaz kojime bi dokazao da su mjere poduzete u odnosu na njega nanijele štetu njegovu ugledu i, posljedično, njegove tvrdnje treba odbiti.
- 139 Kada je riječ, kao treće, o tužiteljevu argumentu koji se temelji na povredi načela proporcionalnosti, iz ustaljene sudske prakse proizlazi da je načelo proporcionalnosti jedno od općih načela prava Unije u skladu s kojim sredstva stavljena na raspolaganje odredbom prava Unije moraju biti prikladna za ostvarenje legitimnih ciljeva, kako su postavljeni konkretnim propisom, te ne smiju ići dalje od onoga što je nužno za postizanje tih ciljeva (presude od 15. studenoga 2012., Al-Aqsa/Vijeće i

Nizozemska/Al-Aqsa, C-539/10 P i C-550/10 P, EU:C:2012:711, t. 122.; od 25. lipnja 2015., Iranian Offshore Engineering & Construction/Vijeće, T-95/14, EU:T:2015:433, t. 60. (neobjavljena) i od 14. ožujka 2017., Bank Tejarat/Vijeće, T-346/15, neobjavljena, EU:T:2017:164, t. 149.).

- 140 Doista, tužiteljeva prava ograničena su u određenoj mjeri zbog mjera ograničavanja koje se u odnosu na njega primjenjuju, s obzirom na to da ne može, među ostalim, raspolagati svojim financijskim sredstvima koja se eventualno nalaze na državnom području Unije niti ih prenositi u Uniju, osim na temelju posebnih dozvola. Isto tako, mjere koje se odnose na tužitelja mogu ovisno o okolnostima uzrokovati određenu sumnju ili nepovjerenje njegovih partnera ili klijenata u tom pogledu.
- 141 Međutim, iz ispitivanja trećeg tužbenog razloga proizlazi da je Vijeće opravdano zadržalo tužiteljevo ime na predmetnim popisima temeljeći se na profesionalnim odnosima koje je on održavao s ključnim osobama režima, osobito s Maherom Al-Assadom. Zbog te činjenice tužitelja treba smatrati vodećim poslovnim čovjekom koji djeluje u Siriji.
- 142 Odluka o zadržavanju tužiteljeva imena na predmetnim popisima, s obzirom na to da se temelji na kriteriju koji se odnosi na tužiteljevu povezanost sa sirijskim režimom kroz njegove bliske poslovne veze s Maherom Al-Assadom i, posljedično, njegovu potporu navedenom režimu, prikladna je za ostvarivanje cilja javnog interesa kojem teži politika mjera ograničavanja koju je usvojilo Vijeće, odnosno zaustavljanja represije protiv civilnog stanovništva u Siriji, koja je stajala živote tisuće civila. Taj cilj ulazi u općenitiji okvir nastojanja povezanih s održavanjem mira i međunarodne sigurnosti, predviđenih člankom 21. UEU-a koji obuhvaća odredbe o vanjskom djelovanju Unije, pa je, prema tome, legitiman.
- 143 Kada je riječ o navodno neproporcionalnoj naravi zadržavanja tužiteljeva imena na predmetnim popisima, treba podsjetiti, kao što proizlazi iz točaka 133. i 134. ove presude, da članak 28. stavak 6. Odluke 2013/255, u izmijenjenoj inačici, predviđa mogućnost, s jedne strane, odobrenja korištenja zamrznutim sredstvima radi zadovoljenja osnovnih potreba ili ispunjenja određenih obveza i, s druge strane, davanja posebnih odobrenja kojima se omogućuje odmrzavanje sredstava, druge financijske imovine ili drugih gospodarskih izvora (vidjeti, prema analogiji, presude od 3. rujna 2008., Kadi i Al Barakaat International Foundation/Vijeće i Komisija, C-402/05 P i C-415/05 P, EU:C:2008:461, t. 364. i od 15. studenoga 2012., Al-Aqsa/Vijeće i Nizozemska/Al-Aqsa, C-539/10 P i C-550/10 P, EU:C:2012:711, t. 127.).
- 144 Osim toga, treba uzeti u obzir da se zadržavanje tužiteljeva imena na predmetnim popisima ne može smatrati neproporcionalnim zbog navodne mogućnosti njegova neograničenog trajanja. Naime, to zadržavanje periodično se preispituje (barem godišnje) kako bi se obrisale osobe i subjekti koji više ne odgovaraju kriterijima za uvrštenje (vidjeti, prema analogiji, presude od 3. rujna 2008., Kadi i Al Barakaat International Foundation/Vijeće i Komisija, C-402/05 P i C-415/05 P, EU:C:2008:461, t. 365. i od 15. studenoga 2012., Al-Aqsa/Vijeće i Nizozemska/Al-Aqsa, C-539/10 P i C-550/10 P, EU:C:2012:711, t. 129.)
- 145 Kada je riječ o štetama za koje tužitelj tvrdi da su prouzročene zadržavanjem njegova imena na predmetnim popisima i prema kojemu su njegova poduzeća uništena, a njegov i život njegove obitelji u opasnosti, treba istaknuti, uvodno, da tužitelj u svojem tužbenom zahtjevu nije iznio zahtjev za naknadu tih šteta.
- 146 U tom pogledu i u svakom slučaju, treba nadalje zaključiti da je, kako bi dokazao postojanje navodne štete, tužitelj podnio samo svoje vlastito svjedočanstvo kao i preslike crno-bijelih fotografija loše kvalitete nečega što predstavlja srušenu zgradu. Dokazi koje je tužitelj podnio nisu dovoljni kako bi se dokazalo postojanje navedenih šteta.

- 147 Konačno, treba podsjetiti da je važnost ciljeva kojima pobijani akti teže takve naravi da opravdava negativne posljedice za tužitelje, čak i znatne, a da to nema utjecaja na njihovu zakonitost (vidjeti, u tom smislu, presudu od 27. veljače 2014., Ezz i dr./Vijeće, T-256/11, EU:T:2014:93, t. 191.).
- 148 Iz tog proizlazi da su, s obzirom na osobitu važnost održavanja mira i međunarodne sigurnosti, ograničenja prava vlasništva i ugleda tužitelja koja su eventualno prouzročili pobijani akti opravdana ciljem općeg interesa i nisu neproporcionalna u pogledu ciljeva kojima se teži.
- 149 S obzirom na prethodno navedeno, valja odbiti četvrti tužbeni razlog, koji se temelji na povredi temeljnih prava i načela proporcionalnosti.

Peti tužbeni razlog, koji se temelji na povredi načela nediskriminacije

- 150 Tužitelj tvrdi da je Vijeće povrijedilo načelo nediskriminacije postupajući sa zadržavanjem tužiteljeva imena na predmetnim popisima na isti način kao i sa zadržavanjem imena M. Hamcha i A. Jibera na navedenim popisima. U tom pogledu tvrdi da navedeno načelo ne znači samo da prema sličnim predmetima treba postupati na sličan način, nego i da se prema različitim predmetima postupa na različit način. Prema njegovu mišljenju, iako je točno da je tužitelj ovlastio istog pravnog zastupnika kao i M. Hamcho i A. Jaber, činjenice koje mu se stavljaju na teret i njegova profesionalna situacija potpuno su različiti od činjenica koje se potonjima stavljaju na teret i njihove profesionalne situacije.
- 151 Vijeće osporava tužiteljeve argumente.
- 152 Prema sudskoj praksi, načelo jednakog postupanja, koje predstavlja temeljno načelo prava, zabranjuje da se u usporedivim situacijama postupa na različite načine odnosno da se u različitim situacijama postupa na isti način, osim ako je takvo postupanje objektivno opravdano (presuda od 14. listopada 2009., Banka Melli Iran/Vijeće, T-390/08, EU:T:2009:401, t. 56.).
- 153 U ovom slučaju, treba primijetiti da je, kao što je Vijeće istaknulo u svoju obranu, tužitelj postao predmet spornih mjera nakon pojedinačne procjene, koja se temeljila na konkretnim dokazima. Naime, razlozi i dokazi na kojima se temeljilo Vijeće za zadržavanje tužiteljeva imena na predmetnim popisima su različiti, kao što je Vijeće priznalo, od razloga i dokaza na kojima se ta institucija temeljila kako bi zadržala imena M. Hamcha i A. Jibera na navedenim popisima. Doista, imena tih triju osoba uvrštena su na te popise zbog njihovih gospodarskih aktivnosti s obzirom na to da su, iako su njihove aktivnosti drukčije, oni ostvarivali korist od sirijskog režima i podupirali ga (kriterij vodećih poslovnih ljudi koji djeluju u Siriji). Međutim, ništa ne upućuje da je Vijeće postupalo prema tužiteljevoj situaciji na isti način kao i prema situacijama M. Hamcha i A. Jibera.
- 154 Stoga ovaj tužbeni razlog treba odbiti kao neosnovan.
- 155 Zato valja odbiti peti tužbeni razlog te, slijedom toga, tužbu u cijelosti.

Troškovi

- 156 Sukladno članku 134. stavku 1. Poslovnika Općeg suda, stranka koja ne uspije u postupku dužna je, na zahtjev protivne stranke, snositi troškove. Budući da tužitelj nije uspio u postupku, valja mu naložiti snošenje troškova sukladno zahtjevu Vijeća.

Slijedom navedenog,

OPĆI SUD (peto vijeće)

proglašava i presuđuje:

- 1. Tužba se odbija.**
- 2. Khaledu Kaddouru nalaže se snošenje vlastitih troškova kao i troškova Vijeća Europske unije.**

Gratsias

Labucka

Ulloa Rubio

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourggu 31. svibnja 2018.

Potpisi

Sadržaj

Okolnosti spora	1
Prvo uvrštavanje tužiteljeva imena na popis osoba obuhvaćenih mjerama ograničavanja	2
Ponovno uvrštavanje tužiteljeva imena na popis osoba obuhvaćenih mjerama ograničavanja	4
Postupak i zahtjevi stranaka	5
Pravo	5
Prvi tužbeni razlog, koji se temelji na zlouporabi ovlasti i povredama načela dobre uprave, pravomoćnosti i pravne sigurnosti te prava na djelotvoran pravni lijek	6
Prvi prigovor, koji se temelji na zlouporabi ovlasti	6
Drugi prigovor, koji se temelji na povredi načela dobre uprave	8
Treći prigovor, koji se temelji na povredi prava na djelotvoran pravni lijek i načela pravomoćnosti i pravne sigurnosti	9
Drugi tužbeni razlog, koji se temelji na povredi članka 266. UFEU-a	11
Treći tužbeni razlog, koji se temelji na očitoj pogrešci u ocjeni	12
Četvrti tužbeni razlog, koji se temelji na povredi načela proporcionalnosti	18
Peti tužbeni razlog, koji se temelji na povredi načela nediskriminacije	21
Troškovi	21